

tis Dominus egerit, prorsus incertum est : hinc autem etiam recte videtur alius esse, non solum propter ordinis multam differentiam, sed quia etiam ipse dicitur respondisse Domine interroganti, et in sua responsione commemorasse duo ista praecepta; et cum ei dixisset Dominus, « Hoc fac, et vives, » ut illud faceret quod magnum esse in Lege ipse responderat, secutus Evangelista ait : « Ille autem volens se justificare dixit : Et quis est meus » proximus? » Tunc Dominus narravit de illo qui descendebat ab Jerusalem in Jericho, et incidit in latrones. Unde quia et tentans praedictus est, et duo praecepta ipse respondit, et post admonitionem Domini, dicentis, « Hoc » fac, et vives, » non bonus commendatur cum dicitur de eo, « Ille autem volens se justificare; » iste autem quem pari ordine Matthaeus Marcusque commemorant, tam bene commendatus est, ut ei diceret Dominus, « Non » longe es a regno Dei : » probabilius creditur hunc alium esse, non illum.

CAPUT LXXIV.

Judaei interrogati quomodo Christus sit filius David.

CXLIII. SEQUITUR Matthaeus : « Congregatis autem » Phariseis, interrogavit eos Jesus, dicens : Quid vobis » videtur de Christo, cujus filius est? Dicunt ei, David. » Ait illis, Quomodo ergo David in Spiritu vocat eum » Dominum dicens : Dixit Dominus Domino meo : Sede » a dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum » pedum tuorum ¹? Si ergo David vocat eum Dominum,

¹ Psal. cix, 2.

» quomodo filius ejus est? Et nemo poterat ei respondere » verbum, neque ausus fuit quisquam ex illa die eum » amplius interrogare ¹. » Hoc consequenter et eodem ordine Marcus quoque commemorat ². Lucas etiam, tantummodo de illo tacet, qui interrogavit Dominum, quod esset mandatum primum in Lege : hoc autem praetermisso, eundem etiam ipse ordinem servat; et hoc de Christo, quomodo sit filius David, quaesisse a Judaeis Dominum pariter narrat ³. Nec interest ad sententiam, quod secundum Matthaeum, cum interrogasset Jesus, quid eis videretur de Christo, cujus esset filius, illi responderunt, « David, » tum demum intulit, quomodo eum David diceret Dominum : secundum illos autem duos, Marcum et Lucam, nec interrogati esse, nec respondisse inveniuntur. Intelligere enim debemus, post eorum responsionem sententiam ipsius Domini a duobus Evangelistis insinuatam, quomodo ab illo dicta sit, his audientibus quos volebat suo magisterio utiliter informare, et a Scribarum alienare doctrina : qui de Christo illud solum sapiebant, quod secundum carnem factus erat ex semine David, non eum autem intelligebant Deum, propter quod erat Dominus ipsius David. Ideo tanquam de illis errantibus Dominus ad istos sermonem faciens, quos volebat ab illorum errore liberari, secundum hos duos Evangelistas commemoratur : ut quod illis dictum est : « Quomodo dicitis, » sicut Matthaeus narrat, sic accipiatur, non tanquam ad illos, sed tanquam de illis ad eos potius dictum sit, quos volebat instruere.

¹ Matth. xxii, 41-46. — ² Marc. xii, 35-37. — ³ L. c. xx, 41-44.

CAPUT LXXV.

De cavenda Phariseorum hypocrisi.

CXLIV. SEQUITUR Matthæus, ita narrationis ordinem tenens : « Tunc Jesus locutus est ad turbas et ad Discipulos » suos, dicens, Super cathedram Moysi sederunt Scribæ et » Pharisei : omnia ergo quaecumque dixerint vobis, servate » et facite; secundum vero opera eorum nolite facere, di- » cunt enim et non faciunt, » etc. usque ad illud ubi ait : « Non me videbitis a modo donec dicatis : Benedictus qui » venit in nomine Domini¹. » Similem sermonem habuisse Dominum adversus Phariseos et Scribas Legis- que doctores, Lucas quoque commemorat, sed in domo cujusdam Pharisei, qui eum vocaverat ad convivium. Quod ut narraret, digressus erat a Matthæo, circa illum locum, ubi ambo commemoraverant quod dictum est a Domino, de signo Jonæ trium dierum et noctium, et de regina Austri, et de Ninivitis, et de spiritu immundo qui redit et invenit mundatam domum : post quem sermonem dicit Matthæus, « Adhuc eo loquente ad turbas, ecce » mater ejus, et fratres stabant foris, quærentes loqui ei² : » Lucas autem in eo sermone Domini, commemoratis etiam quibusdam quæ Matthæus dixisse Dominum prætermisit, ab ordine quem cum Matthæo tenuerat ita digreditur : « Et cum loqueretur, inquit, rogavit illum quidam Pha- » risæus ut pranderet apud se; et ingressus recubuit. » Phariseus autem cœpit intra se reputans dicere, quare

¹ Matth. xxiii, 1-9 et 39. — ² Id. xii, 46.

» non baptizatus esset ante prandium. Et ait Dominus ad » illum, Nunc vos Pharisei quod de foris est calicis et » catini mundatis. Atque hinc jam cætera in eosdem Pha- risæos et Scribas et Legis doctores talia dicit, qualia Mat- thæus hoc loco, quem nunc considerandum suscepimus⁴. Quanquam ergo ita ista Matthæus commemoret, ut quam- vis domum illius Pharisei non nominet, non tamen lo- cum exprimat ubi dicta sint, quo repugnet aliquid illi domui : tamen quia jam venerat Dominus in Jerusalem a Galilæa, et post ejus adventum ita superiora usque ad hunc sermonem contexuntur, ut probabiliter accipiantur in Jerusalem gesta, Lucas autem illud narrat, cum adhuc Dominus iter ageret in Jerusalem; videntur mihi similes duo esse sermones, quorum ille alterum, alterum iste narravit.

CXLV. Sane considerandum est quomodo hic dic- tum sit, « Non me videbitis a modo donec dicatis, Be- » nedictus qui venit in nomine Domini² : » cum se- cundum eundem Matthæum jam hoc dixerint³. Et Lucas enim dicit hoc esse responsum a Domino illis, qui eum monuerant ut inde iret, quoniam vellet eum Herodes occidere. Ibi etiam adversus ipsam Jerusalem ea prorsus verba ab illo esse dicta commemorat, quæ hic Matthæus. Sic enim narratur secundum Lucam : « In ipsa die accesse- » runt quidam Phariseorum, dicentes illi : Exi, et vade » hinc; quia Herodes vult te occidere. Et ait illis, Ite, dicite » vulpi illi, Ecce ejicio dæmonia, et sanitates perficio » hodie et cras, et tertia consummor : verumtamen opor- » tet me hodie et cras et sequenti ambulare, quia non » capit Prophetam perire extra Jerusalem. Jerusalem, » Jerusalem, quæ occidis Prophetas, et lapidas eos qui » mittuntur ad te, quoties volui congregare filios tuos

¹ Luc. xi, 29-32. — ² Matth. xxiii, 39. — ³ Id. xxi, 9.

» quemadmodum avis nidum suum sub pennis, et no-
 » luisti? Ecce relinquetur vobis domus vestra deserta.
 » Dico autem vobis, quia non videbitis me donec veniat
 » cum dicetis, Benedictus qui venit in nomine Domini¹. »
 Narrationi quidem huic Lucae non videtur adversari, quod
 turbæ dixerunt Domino veniente ad Jerusalem, « Bene-
 » dictus qui venit in nomine Domini: » secundum quippe
 Lucae ordinem nondum illuc venerat et nondum dictum
 erat. Sed quia non dicit quod inde tunc abscesserit, ut
 ut non veniret nisi eo tempore, quo jam illud diceretur:
 (perseverat quippe in itinere suo, donec veniat Jerusa-
 lem, atque illud quod ait: « Ecce ejicio dæmonia, et
 » sanitates perficio hodie et cras, et tertia consummor, »
 mystice ab illo et figurate dicta intelliguntur; neque enim
 eo die passus est, qui est ab hoc die tertius, cum conti-
 nuo dicat: « Oportet me hodie et cras et sequenti am-
 » bulare:) » cogit profecto etiam illud mystice intelligi
 quod ait: « Non videbitis me donec veniat cum dicetis,
 » Benedictus qui venit in nomine Domini, » de illo suo
 adventu, quo in claritate venturus est, hoc significans,
 ut illud quod ait: « Ejicio dæmonia, et sanitates perficio
 » hodie et cras, et tertia consummor, » referatur ad corpus
 ejus, quod est Ecclesia. Expelluntur enim dæmonia, cum
 relictis paternis superstitionibus credunt in eum Gentes:
 et perficiuntur sanitates, cum secundum ejus præcepta
 vivitur, posteaquam fuerit diabolo et huic sæculo re-
 nuntiatum, ueque in finem resurrectionis, qua tanquam
 tertia consummabitur, hoc est, ad plenitudinem angelicam
 per corporis etiam immortalitatem perficietur Ecclesia.
 Quapropter ordo iste Matthæi nequaquam putandus est
 in aliquid aliud esse digressus: sed Lucas magis intelligen-
 dus est, vel præoccupasse quæ gesta sunt in Jerusalem,

¹ Luc. xiii, 31-35.

et recordando interposuisse, antequam ejus narratio Do-
 minum perduceret Jerusalem, aut eidem civitati jam pro-
 pinquantem talia respondisse monentibus ut caveret He-
 rodem, qualia Matthæus eum dicit etiam turbis locutum,
 cum jam pervenisset in Jerusalem, atque illa omnia pe-
 racta essent quæ supra narrata sunt.

CAPUT LXXVI.

Templi eversio prænuntiata.

CXLVI. SEQUITUR Matthæus, et dicit: « Et egressus Je-
 » sus de templo ibat: et accesserunt Discipuli ejus, ut
 » ostenderent ei ædificationes templi. Ipse autem res-
 » pondens dixit illis, Videtis hæc omnia? Amen dico vobis,
 » non relinquetur hic lapis super lapidem qui non des-
 » truat¹: » Marcus etiam commemorat hoc eodem pene
 ordine, post aliquantam digressionem. ad hoc factam, ut
 commemoraret de vidua, quæ misit duo minuta in gazo-
 phylacium², quod cum eo Lucas solus commemorat. Nam
 etiam secundum Marcum, posteaquam illud Dominus
 egit cum Judæis, quomodo acciperent Christum filium
 David, ea narratur quæ dicit de cavendis Pharisæis et
 et hypoerisi eorum: quem locum Matthæus latissime per-
 secutus est, et plura ibi dicta narravit: atque ideo post
 eundem locum quem breviter perstrinxit Marcus, et co-
 piose digessit Matthæus, nihil amplius Marcus intulit,
 sicut dixi, quam de illa vidua pauperrima et uberrima: ac
 deinde subjunxit ea quibus Matthæo iterum cohæreret,
 dicens de templi futura eversione. Lucas quoque post illud

¹ Matth. xxiv, 1, 2. — ² Marc. xii, 41. et xiii, 2.

de Christo, quomodo esset filius David, pauca de cavenda hypocrisi Pharisæorum commemorat. Inde sicut Marcus pergit ad viduam, quæ duo minuta in gazophylacium misit. Deinde subjungit de templi futura eversione, quod Matthæus et Marcus¹.

~~~~~

CAPUT LXXVII.

*Sermo in monte Oliveti de sæculi consummatione.  
— Fuga in hyeme et sabbato quid.*

CXLVII. SEQUITUR Matthæus dicens : « Sedente autem » eo super montem Oliveti, accesserunt ad eum Disci- » puli secreto, dicentes, Dic nobis quando hæc erunt, » et quod signum adventus tui, et consummationis sæ- » culi? Et respondens Jesus, dixit eis : Videte ne quis vos » seducat. Multi enim venient in nomine meo dicentes, » Ego sum Christus, et multos seducent, » etc. usque ad illud ubi ait, « Et ibunt hi in supplicium æternum, » justi autem in vitam æternam. » Nunc jam istum pro- » lixum sermonem Domini secundum tres Evangelistas, Matthæum, Marcum et Lucam consideremus. Eundem quippe tenentes ordinem pariter ista contexunt<sup>2</sup>. Dicunt quidem hic etiam aliqua singuli priora, in quibus nulla est repugnantia metuenda suspicio : de his autem quæ pariter dicunt, nec ubi sibimet adversari putentur, viden- » dum est. Neque enim dici potest, si aliquid tale occurre- » rit, aliud esse atque alibi a Domino similiter dictum, quando eodem loco rerum ac temporum, omnium trium

<sup>1</sup> Luc. xx, 46, et xxi, 6. — <sup>2</sup> Matth. xxiv, 3-25, et xxv, 46; Marc. xii, 4-37, et Luc. xxi, 7-36.

versatur narratio. Sane quod earundem sententiarum, a Domino dictarum, non eundem omnes ordinem ser- » vant, nihil ad rem pertinet vel intelligendam vel insi- » nuandam, dum ea quæ ab illo dicta referuntur, non sibi- » met adversentur.

CXLVIII. Quod ergo Matthæus ait, « Et prædicabitur » hoc Evangelium regni in universo orbe in testimonium » omnibus gentibus, et tunc veniet consummatio : » etiam Marcus eodem ordine ita commemorat, « Et in omnes » gentes primum oportet prædicari Evangelium : non » dixit : Et tunc veniet consummatio ; » sed hoc significat quod ait : « Primum, » id est, « Et in omnes gentes pri- » mum oportet prædicari Evangelium : » quia illi de fine interrogaverant. Cum ergo dicit : « Primum oportet in » omnes gentes prædicari Evangelium, » significat uti- » que, « primum, » antequam veniat consummatio.

CXLIX. Item quod Matthæus ait : « Cum ergo videritis » abominationem desolationis, quæ dicta est a Daniele pro- » pheta, stantem in loco sancto, qui legit intelligat<sup>1</sup> : » hoc Marcus dicit ita : « Cum autem videritis abominatio- » nem desolationis stantem ubi non debet, qui legit in- » telligat : » in qua mutatione verbi exposuit eandem sententiam ; ideo quippe ubi non debet, quia in loco sancto non debet. Lucas autem non ait : « Cum autem videritis » abominationem desolationis, stantem in loco sancto ; aut, ubi non debet : » sed ait : « Cum autem videritis cir- » cumdari ab exercitu Jerusalem, tunc scitote, quia ap- » propinquavit desolatio ejus. » Tunc erit ergo abominatio desolationis in loco sancto.

CL. Quod autem ait Matthæus, « Tunc qui in Judæa » sunt, fugiant ad montes, et qui in tecto, non descendat » tollere aliquid de domo sua ; et qui in agro, non rever-

<sup>1</sup> Dan. ix, 27.

» tatur tollere tunicam suam : » totidem pene verbis hoc etiam Marcus commemorat. Lucas autem, « Tunc qui in » Judæa sunt, inquit, fugiant in montes : » hoc sicut illi duo ; cætera vero aliter. Sequitur enim, et dicit : « Et qui » in medio ejus, discedant ; et qui in regionibus, non » intrent in eam : quia dies ultionis hi sunt, ut impleantur » tur omnia quæ scripta sunt. » Satis diversum videtur quod illi duo dixerunt, « Et qui super tectum, non descendat tollere aliquid de domo sua : » et quod iste dicit : « Et qui in medio ejus, discedant : » nisi forte quia perturbatio magna erit tam magno instante periculo, illi quos inclusisset obsidio, quod significat dicendo, « Qui in » medio ejus, » in tecto erunt attoniti et volentes videre quid impendat, vel qua evadendum sit. Sed quomodo ait : « Discedant, » quando supra dixit : « Cum autem » videritis circumdari ab exercitu Jerusalem ? » Nam illud quod sequitur, « Qui in regionibus, non intrent in eam, » videtur ad congruam pertinere admonitionem ; et potest observari, ut qui extra sunt non in eam intrent : qui autem in medio sunt, quomodo discedant, ab exercitu jam civitate circumdata ? An hoc est esse in medio ejus, quando jam ita periculum urgebit, ut temporaliter ad præsentem vitam tuendam non possit evadi ; et quoniam tunc parata debet esse anima ac libera, nec carnalibus desideriis occupata et oppressa, hoc significat quod ab illis duobus dictum est, « In tecto vel super tectum : » ut quod iste ait : « Discedant, » id est, non jam hujus vitæ desiderio capiuntur, sed in aliam vitam migrare parati sint ; hoc illi » duo dixerint, non descendat tollere aliquid de domo, » id est, nullo affectu inclinetur in carnem tanquam aliquid inde commodi percepturus : et quod iste ait : « Qui in » regionibus, non intrent in eam, » id est, qui jam bono cordis proposito extra illam facti sunt, non eam rursus

carnali cupiditate desiderent ; hoc illi dixerint, « Et qui » in agro est, non revertatur retro tollere vestimentum » suum, » tanquam iterum involvi curis quibus erat exutus.

CLI. Quod vero ait Matthæus : « Orate autem ut non fiat » fuga vestra hyeme vel sabbato : » hinc Marcus partem dixit, partem tacuit, « Orate vero, inquit, ut hyeme non » fiant. » Lucas autem hoc non dixit, sed tamen dixit aliquid solus, quo mihi videatur hanc ipsam, quæ ab istis obscure posita est, illustrasse sententiam : ait enim, « At » tendite autem vobis, ne forte graventur corda vestra in » crapula et ebrietate et curis hujus vitæ, et superveniat » in vos repentina dies illa : tanquam laqueus enim superveniet in omnes, qui sedent super faciem orbis terræ. » Vigilate itaque, omni tempore orantes ut digni habeamini fugere ista omnia, quæ futura sunt. » Hæc intelligitur fuga, quam Matthæus commemorat, quæ non debet fieri hyeme vel sabbato. Ad hyemem autem pertinent curæ hujus vitæ, quas Lucas aperte posuit : ad sabbatum vero crapula et ebrietas. Curæ quippe tristes sunt velut hyems : crapula vero et ebrietas, carnali lætitia luxuriaque cor submergit atque obruit : quod malum sabbati nomine propterea significatum est, quia hæc erat jam, sicuti et nunc est Judæorum pessima consuetudo, illo die deliciis affluere, dum spiritale sabbatum ignorant. Aut si aliquid aliud in illis secundum Matthæum et Marcum verbis intelligendum est, aliquid aliud etiam Lucas dixerit, dum tamen nulla repugnantia quæstio moveatur. Neque enim nunc Evangelia exponenda suscepimus : sed a falsitatis vel fallaciae calumniis defendenda. Alia vero quæ in hoc sermone Matthæus posuit communia cum Marco, nihil habent quæstionis ; quæ autem cum Luca, non in hoc sermone Lucas ea posuit cujus huic ordo concordat ;

sed alibi talia vel recordatur, atque inserit præoccupando, ut prius commemoret quæ postea a Domino dicta sunt: vel bis a Domino dicta facit intelligi, et nunc secundum Matthæum, et tunc secundum ipsum.

### CAPUT LXXVIII.

#### *De die quo Dominus unguento perfusus.*

CLII. SEQUITUR Matthæus: « Et factum est, cum consum-  
» masset Jesus sermones hos omnes, dixit Discipulis suis;  
» Scitis quia post biduum Pascha fiet, et Filius hominis tra-  
» detur, ut crucifigatur<sup>1</sup>. » Huic attestantur alii duo, Marcus  
et Lucas, ab eodem ordine non recedentes<sup>2</sup>. Neque hoc  
tanquam a Domino dictum insinuant; hoc enim intimare  
prætermiserunt: ex sua tamen persona et Marcus dicit:  
« Erat autem Pascha et azyma post biduum: » et Lu-  
cas, « Appropinquabat autem dies festus azymorum, qui  
dicitur Pascha. » Sic ergo appropinquabat, ut esset post  
biduum, sicut alii duo apertius consonant. Joannes vero  
tribus quidem locis commemoravit ejusdem diei festi  
propinquitatem, cum alia quædam duobus superioribus  
locis narraret: tertio autem loco apparet ejus narratio  
circa ipsa versari tempora, ubi hoc etiam illi tres inti-  
mant, id est, impendentis jam dominicæ passionis<sup>3</sup>.

CLIII. Sed hoc videri potest parum diligenter intuen-  
tibus esse contrarium, quod Matthæus et Marcus pos-  
teaquam dixerunt Pascha post biduum futurum, deinde  
commemoraverunt quod erat Jesus in Bethania, ubi de

<sup>1</sup> Matth. xxvi, 1, 2. — <sup>2</sup> Marc. xiv, 1, et Luc. xxii, 1. — <sup>3</sup> Joan. xi, 55,  
xii, 1 et xii, 1.

unguento illo pretioso dicitur: Joannes autem ante sex dies  
Paschæ dicit Jesum venisse in Bethaniam, de unguento  
eadem narraturus<sup>1</sup>. Quomodo ergo secundum illos duos,  
post biduum futurum erat Pascha, cum posteaquam id  
dixerunt, inveniatur cum Joanne in Bethania illud de  
unguento quod ipse narrantes, tunc autem ipse dicat post  
sex dies futurum Pascha? Sed qui ita moventur non intel-  
ligunt Matthæum et Marcum illud quod in Bethania de  
unguento factum erat recapitulando posuisse, non post  
illam de biduo prædicationem suam, sed ante jam factum  
cum adhuc sex dies essent ad Pascha. Non enim quisquam  
eorum cum dixisset, post biduum futurum Pascha, sic  
adjunxit de illo facto in Bethania, ut diceret, Post hæc  
cum esset in Bethania: sed Matthæus quidem, « Cum  
» autem esset, inquit, Jesus in Bethania: » Marcus  
autem, « Cum esset Bethaniæ: » quod utique intel-  
ligitur et antequam illa dicerentur, quæ ante biduum  
Paschæ dicta sunt. Sicut ergo ex Joannis narratione col-  
ligitur, ante sex dies Paschæ venit in Bethaniam: ibi fac-  
tum est illud convivium ubi de unguento pretioso fit  
commemoratio: inde venit Jerosolymam sedens super  
asellum: deinde postea geruntur ea, quæ narrant post  
hunc adventum ejus Jerosolymis gesta. Ex illo ergo die  
quo venit in Bethaniam atque illud de unguento factum  
est, usque ad diem quo ista omnia gesta atque dicta sunt,  
intelligimus, etiam Evangelistis non commemorantibus,  
consumptum fuisse quatrimum, ut occurreret dies quem  
ante biduum Paschæ duo definierunt. Lucas autem cum  
ait: « Appropinquabat autem dies festus azymorum, » non  
expressit biduum: sed hanc propinquitatem, quam com-  
memoravit, in ipso intervallo bidui debemus accipere.  
Joannes vero cum dicit: « Proximum erat Pascha Judæo-

<sup>1</sup> Joan. xii, 1.

» rum<sup>1</sup>, » non hoc biduum vult intelligi, sed sex dies ante Pascha. » Proinde cum quædam post hoc dictum commemorasset, tunc jam volens ostendere quam proximum fuisse Pascha dixisset : « Jesus ergo ante sex dies, » inquit, Paschæ, venit in Bethaniam, ubi fuerat Lazarus » mortuus, quem suscitavit Jesus. Fecerunt autem ei cœnam » nam ibi<sup>2</sup>. » Hoc illud est, quod commemorant recapitulantes Matthæus et Marcus, cum jam dixissent post biduum futurum Pascha. Recapitulando ergo ad illum diem redeunt in Bethaniam, qui erat ante sex dies Paschæ, et narrant quod Joannes de cœna et unguento : unde venturus erat Jerosolymam, et peractis illic quæ narrata sunt, perventurus ad diem qui erat ante biduum Paschæ, unde isti digressi sunt, ut recapitulando commemorarent quod ante in Bethania de unguento gestum est : cujus rei peracta narratione, illuc iterum redeunt, unde digressi fuerant, id est, ut jam sermo Domini narretur, quem habuit ante biduum Paschæ. Nam si tollamus de medio quod gestum in Bethania digredientes ab ordine recolendo et recapitulando narrarunt, et ipsum ordinem contexamus, ita sermo dirigitur secundum Matthæum dicente Domino. « Scitis quia post biduum Pascha fiet, et » Filius hominis tradetur, ut crucifigatur. Tunc congregati » sunt principes sacerdotum et seniores populi in atrium » principis sacerdotum, qui dicebatur Caïphas et consilium fecerunt, ut Jesum dolo tenerent, et occiderent. » Dicebant autem : Non in die festo, ne forte tumultus fieret in populo. Tunc abiit unus de duodecim, qui dicitur Judas Scarioth, ad principes sacerdotum<sup>3</sup>, » etc. inter illud enim quod dictum est, « Ne tumultus fieret in populo, » et illud quod dictum est, « Tunc abiit unus » de duodecim, qui dicitur Judas, » interpositum est

<sup>1</sup> Joan. xi, 55. — <sup>2</sup> Id. xii, 1, 2. — <sup>3</sup> Matth. xxvi, 2-5 et 14.

illud de Bethania, quod recapitulando dixerunt : quo nos prætermisso contexuimus narrationem, ut insinuaremus non repugnare ordinem temporum. Secundum Marcum autem, eodem Bethaniæ convivio, quod recapitulando et ipse interposuit, similiter prætermisso, ita se ordo narrationis tenet : « Erat autem Pascha et azyma post biduum : et quærebant summi sacerdotes et Scribæ quomodo eum dolo tenerent, et occiderent. Dicebant enim, Non in die festo : ne forte tumultus fieret populi. » Et Judas Scariothes, unus ex duodecim, abiit ad summos sacerdotes, ut proderet eum<sup>1</sup>. » etc. Etiam hic inter illud quod dictum est, « Ne forte tumultus fieret populi, » et illud quod adjunximus, « Et Judas Scariothes unus ex duodecim, » positum est illud de Bethania, quod recapitulando dixerunt. Lucas sane ipsam rem gestam in Bethania prætermisit. Hæc diximus propter sex dies ante Pascha, quos dixit Joannes, cum in Bethania rem gestam narraret ; et biduum ante Pascha, quod Matthæus et Marcus dixerunt, cum post hoc a se dictum illud ipsum in Bethania quod Joannes, commemorarent.

## CAPUT LXXIX.

### *Mulier unguento perfundens caput et pedes Domini.*

CLIV. SEQUITUR ergo Matthæus ab eo loco, ubi finem feceramus considerandæ narrationis, et dicit : « Tunc congregati sunt principes sacerdotum et seniores populi in atrium sacerdotum, qui dicebatur Caïphas, et con-

<sup>1</sup> Marc. xiv, 1, 2 et 10.

» silium fecerunt ut Jesum dolo tenerent, et occiderent.  
 » Dicebant autem, Non in die festo : ne forte tumultus  
 » fieret in populo. Cum autem esset Jesus in Bethania, in  
 » domo Simonis leprosi, accessit ad eum mulier habens  
 » alabastrum unguenti pretiosi, et effudit super caput  
 » ipsius recubentis, » etc. usque ad illud ubi ait : « Di-  
 » cetur et quod hæc fecit in memoriam ejus<sup>1</sup>. » Nunc jam  
 de muliere atque unguento pretioso quod in Bethania ges-  
 tum est, consideremus. Lucas enim quamvis simile fac-  
 tum commemoret<sup>2</sup>, nomenque conveniat ejus, apud quem  
 convivabatur Dominus; nam et ipsum Simonem dicit :  
 tamen quia non est contra morem hominum, ut si potest  
 unus homo habere nomina duo; multo magis possint et  
 unum nomen habere homines duo, potius credibile est  
 alium fuisse illum Simonem non leprosum, in cujus domo  
 hoc in Bethania gerebatur. Nam nec Lucas in Bethania  
 rem gestam dicit, quam narrat : et quamvis non comme-  
 moret civitatem aut castellum, ubi factum sit; tamen non  
 videtur in eodem loco versari ejus narratio. Nihil itaque  
 aliud intelligendum arbitror, nisi non quidem aliam fuisse  
 mulierem, quæ peccatrix tunc accessit ad pedes Jesu, et  
 osculata est, et lavit lacrymis, et tersit capillis, et unxit  
 unguento : cui Dominus adhibita similitudine de duobus  
 debitoribus, ait dimissa esse peccata multa, quoniam  
 dilexit multum : sed eandem Mariam bis hoc fecisse, se-  
 mel scilicet quod Lucas narravit, cum primo accedens  
 cum illa humilitate et lacrymis meruit peccatorum remis-  
 sionem. Nam hoc et Joannes, quamvis non sicut Lucas  
 quemadmodum factum esset narraverit, tamen ipsam Ma-  
 riam commendans commemoravit, cum jam de Lazaro  
 resuscitando cœpisset loqui, antequam veniret in Betha-  
 niam. Quod ita ibi narrat : « Erat autem quidam, inquit,

<sup>1</sup> Matth. xxvi, 3-7 et 13. — <sup>2</sup> Luc. vii, 37.

» languens Lazarus a Bethania de castello Mariæ et Mar-  
 » thæ sororis ejus. Maria autem erat quæ unxit Dominum  
 » unguento, et extersit pedes ejus capillis suis, cujus fra-  
 » ter Lazarus infirmabatur<sup>1</sup>. » Hoc dicens Joannes attes-  
 tatur Lucæ, qui hoc in domo Pharisæi cujusdam Simonis  
 factum esse narravit. Jam itaque hoc Maria fecerat. Quod  
 autem in Bethania rursus fecit, aliud est, quod ad Lucæ  
 narrationem non pertinet, sed pariter narratur a tribus,  
 Joanne scilicet, Matthæo et Marco<sup>2</sup>.

CLV. Inter istos igitur tres, Matthæum, Marcum et Joan-  
 nem, quemadmodum hoc conveniat attendamus, de qui-  
 bus non est dubium quod eandem rem narrent gestam  
 in Bethania, ubi etiam Discipuli, quod omnes tres com-  
 memorant, murmuraverunt adversus mulierem tanquam  
 de perditione pretiosissimi unguenti. Quod ergo Matthæus  
 et Marcus caput Domini unguento illo perfusum dicunt,  
 Joannes autem pedes, regula illa ostenditur non esse con-  
 trarium, quam demonstravimus, cum de quinque pani-  
 bus pasceret turbas. Ibi enim quia non defuit qui et quin-  
 quagenos et centenos discubuisse commemoraret, cum  
 alius quinquagenos dixerit, non potuit videri contrarium :  
 potuisset autem si alius centenos tantum posuisset, sicut  
 alius quinquagenos, et tamen debuit inveniri utrumque  
 factum esse. Quod exemplo informari nos oportuit, sicut  
 illic admonui, etiam ubi singuli Evangelistæ singula com-  
 memorant, utrumque factum intelligere<sup>3</sup>. Proinde et hic  
 non solum caput, sed et pedes Domini accipiamus perfu-  
 disse mulierem. Nisi forte quoniam Marcus fracto alabastro  
 perfusum caput commemorat<sup>4</sup>, tam quisquam absurdus  
 et calumniosus est, ut aliquid in vase fracto neget rema-  
 nere potuisse, unde etiam pedes perfunderet. Sed cum

<sup>1</sup> Joan. xi, 1, 2. — <sup>2</sup> Id. xii, 1, Matth. xxvi, 6, et Marc. xiv, 3. — <sup>3</sup> Vide  
 supra cap. xlvii, n. 98. — <sup>4</sup> Marc. xiv, 3.